vlaamse onderwijsraad

Algemene Raad

PCA / 26 januari 2012

AR-AR-ADV-007

Advies over de implementatie van ISCED 2011 in Vlaanderen

Vlaamse Onderwijsraad
Kunstlaan 6 bus 6
BE-1210 Brussel

T +32 2 219 42 99
F +32 2 219 81 18

www.vlor.be
info@vlor.be

Wijs beleid door overleg

Advies over de implementatie van ISCED 2011 in Vlaanderen

1 Situering

Op 21 november 2011 vroeg de onderwijsminister de Vlor om advies over een voorstel van implementatie van ISCED 2011 in Vlaanderen.

ISCED staat voor 'International Standard Classification of Education'. Het is een classificatie van onderwijsprogramma's met als doel de internationale vergelijkbaarheid van onderwijsstatistieken en onderwijsindicatoren te bevorderen.

Tijdens zijn Algemene Vergadering van oktober 2007 besliste UNESCO de ISCED-classificatie van 1997 te herzien. In oktober 2010 formuleerde de Vlor een advies over het voorstel van de UNESCO voor een herziening.[1] Inmiddels keurde de Algemene Vergadering van de UNESCO de nieuwe classificatie goed en werkte het Departement Onderwijs en Vorming een voorstel uit over de inschaling van de Vlaamse onderwijsstructuur in ISCED 2011.

Een werkgroep van de Algemene Raad, samengesteld uit vertegenwoordigers van de deelraden en onder voorzitterschap van Prof. Dr. Luc François, bereidde dit advies voor. De Algemene Raad formuleerde het advies op 26 januari 2012. De stemming was unaniem.

2 Algemene opmerkingen

De overgang naar ISCED 2011 zal ervoor zorgen dat deze classificatie dominanter en bekender wordt. Zij gaat veel belangrijker worden voor de internationale erkenning van opleidingen. Het is dus erg belangrijk dat de inschaling correct gebeurt.

Het Vlaamse onderwijs is voortdurend in beweging. Dit heeft voor gevolg dat de Vlaamse overheid de inschaling in ISCED bij elke wijziging van het onderwijslandschap opnieuw zal moeten bekijken en aanpassen.

3 Specifieke opmerkingen

3.1 Inschaling secundair onderwijs

Omdat ISCED 2011 geen afstemming beoogt met het Europees kwalificatiestelsel (EQF) ontstaat voor het secundair onderwijs in Vlaanderen een weinig transparante situatie. De structuur van ISCED 2011 heeft voor gevolg dat het secundair onderwijs bij inschaling in niveau 2 en 3 terechtkomt.[2] In de Vlaamse kwalificatiestructuur is het secundair onderwijs niveau 4.

[1] Vlaamse Onderwijsraad, Algemene Raad, *Advies over het UNESCO-voorstel voor de ISCED 2011*, 28 oktober 2010.
[2] idem, p. 5 en 6.

Vlaamse Onderwijsraad - Kunstlaan 6, bus 6 - B-1210 Brussel - info@vlor.be - www.vlor.be

In zijn advies van 2010 merkte de Vlor op dat het onderscheid tussen ISCED-niveau 2 en ISCED-niveau 3 voor de Vlaamse situatie artificieel zou blijken omdat dit in het voorstel van de UNESCO midden in de tweede graad zou vallen.[3] In het voorstel van implementatie ligt de cesuur op het einde van de eerste graad en komt de tweede graad terecht in subcategorie 2 van niveau 3. Deze subcategorie staat voor: niveau gedeeltelijk afgewerkt. Volgens de Vlor biedt deze inschaling een oplossing voor het probleem dat de Vlor aangaf in zijn advies van 2010 en sluit zij aan bij de realiteit in het Vlaams secundair onderwijs.

3.2 De specifieke lerarenopleiding (SLO)

De Vlor vindt het een probleem dat van de specifieke lerarenopleidingen enkel die van de centra voor volwassenenonderwijs ingeschaald worden in niveau 9, een restcategorie bedoeld om opleidingen in te schalen die nergens anders kunnen ingeschaald worden.

Volgens de Vlor zijn hier twee mogelijkheden:

1. Ofwel brengen we alle specifieke lerarenopleidingen onder in dat niveau 9. Deze inschaling reflecteert de realiteit van de specifieke lerarenopleiding in Vlaanderen. Deze optie heeft wel voor gevolg dat de specifieke lerarenopleiding niet zal voorkomen in internationale statistieken.
2. Ofwel verdelen we de specifieke lerarenopleidingen over de verschillende niveaus op basis van het diploma bij de instroom. Met die keuze geven we toe dat Vlaanderen lerarenopleidingen heeft met een verschillend niveau en dat is niet conform het decreet op de lerarenopleiding. Inhoudelijk gelden voor alle lerarenopleidingen dezelfde basiscompetenties en naar omvang tellen ze allemaal hetzelfde aantal studiepunten.

3.3 Ondernemersopleidingen van Syntra

De classificatie van de ondernemersopleidingen van Syntra is niet eenduidig. De Vlor vraagt zich daarbij vooral af op basis van welk criterium de inschaling van de ondernemersopleiding in niveau 5 gebeurd is.

3.4 Bachelor-masterstructuur

De bachelor-masterstructuur past veel beter in ISCED 2011 dan in de vorige versie van ISCED. De Vlor blijft het wel problematisch vinden dat ISCED 2011 uitgaat van de duur van een opleiding waardoor bijvoorbeeld mogelijkheden om een diploma te behalen door middel van EVC niet tot hun recht komen. De Vlor verwijst hier opnieuw naar zijn advies van 2010.[4]

---

[3] Vlaamse Onderwijsraad, Algemene Raad, *Advies over het UNESCO-voorstel voor de ISCED 2011, 28 oktober 2010*, p. 5 en 6.
[4] Idem, p. 4.

Vlaamse Onderwijsraad - Kunstlaan 6, bus 6 - B-1210 Brussel - info@vlor.be - www.vlor.be

4 Opmerkingen per niveau

4.1 Niveau 0

De Vlor gaat akkoord met de inschaling van de kinderopvang, het gewoon kleuteronderwijs en het buitengewoon kleuteronderwijs in dit niveau.

4.2 Niveau 1

De Vlor gaat akkoord met de inschaling van het gewoon en het buitengewoon lager onderwijs, de lagere graad van het DKO, de basiseducatie en het thuisonderwijs in dit niveau.

4.3 Niveau 2:

De Vlor vindt dat het secundair volwassenenonderwijs niet op zijn plaats staat in dit niveau, tenzij de overheid hiermee opleidingen bedoelt die alleen een beroepskwalificatie opleveren. De Vlor wijst erop dat dit alleen een theoretische mogelijkheid is omdat er in het volwassenenonderwijs op dit ogenblik geen opleidingen bestaan die op dit niveau zouden kunnen ingeschaald worden.

De Vlor vraagt om het onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers op basis van de ontwikkelingsdoelen in te schalen in niveau 2 bij de opleidingen die niet volstaan om het niveau te behalen.

De Vlor herhaalt deze vraag voor opleidingsvorm 1 van het buitengewoon secundair onderwijs. Ook deze opleidingsvorm kan op basis van de ontwikkelingsdoelen ingeschaald worden in dit niveau bij de opleidingen die niet volstaan om het niveau te behalen.

4.4 Niveau 3

De Vlor vindt de inschaling van tso bij 'vocational' problematisch. Sommige tso-studierichtingen zijn alleen gericht op doorstroming. De Vlor vraagt om dit enkel te doen voor tso-studierichtingen waaraan een beroepskwalificatie gekoppeld is en de overige studierichtingen in te schalen bij 'general'.''

Het kso is hier ingeschaald bij vocational, terwijl de meeste studierichtingen in het kso doorstromingsgericht zijn. De Vlor vraagt om de kso-richtingen waaraan geen beroepsprofiel gekoppeld is in te schalen bij 'general'. De inschaling bij 'vocational' strookt bovendien niet met de inschaling van dko. Het dko staat wel bij 'general'.

De Vlor vraagt om vreemde talen en NT2 in het volwassenenonderwijs hier op dezelfde manier in te schalen als het secundair volwassenenonderwijs conform het decreet volwassenenonderwijs.[5]

[5] Decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs. B.S.31/08/2007, Art. 5, 6 en 7

4.5 Niveau 4

De Vlor vaagt om de derde leerjaren van de derde graad kso, die een voorbereiding zijn op het hoger kunstonderwijs, in te schalen bij 'general'.

4.6 Niveau 5

De Vlor vindt de inschaling van hbo 5 in dit niveau terecht. De internationale vergelijkbaarheid van hbo 5 moet echter een aandachtspunt blijven. De minimumduur van twee jaar kan hier een probleem zijn. Vlaanderen werkt niet meer met duur, maar met studiepunten. Dit probleem moet aan bod komen tijdens de peer reviews, vooral met Nederland.

De Vlor vindt het aanvaardbaar dat de ondernemersopleiding van Syntra hier vermeld staat als een opleiding van niveau 5 die niet volstaat om het eindniveau te behalen. Syntra kan als opleider deelmodules afleveren die in combinatie met andere modules die behaald worden in onderwijs, kunnen leiden tot een hbo5-diploma. Hetzelfde geldt voor sommige opleidingen van de VDAB. Toch zijn de opleidingen van VDAB hier niet ingeschaald als opleidingen van niveau 5 die niet volstaan om het eindniveau te behalen. De Vlor vraagt om die VDAB-opleidingen hier toe te voegen en op dezelfde manier in te schalen als de ondernemersopleidingen van Syntra.

4.7 Niveau 6

In niveau 6 ontbreken volgens de Vlor de aanvullingstrajecten bij een hbo5-opleiding in een aansluitende professionele bachelor in het hoger onderwijs. Het decreet over het hoger beroepsonderwijs legt immers aan elk instellingsbestuur dat een opleiding in het hoger beroepsonderwijs wil programmeren de verplichting op om een aanvullingstraject na te streven in een aansluitende professionele bachelor, indien die bestaat.[6]

De Vlor vraagt om de voorbereidingsprogramma's en schakelprogramma's hoger onderwijs in te schalen op niveau 6 i.p.v. op niveau 9. Zij horen hier thuis omdat ze één van de mogelijke toegangen zijn tot niveau 7 en alleen toegankelijk zijn voor lerenden die al over een bachelordiploma beschikken. Bovendien moeten zij op het einde van het programma allemaal een bachelorproef doen.

4.8 Niveau 7

De Vlor gaat akkoord met de inschaling van de masters op niveau 7.

4.9 Niveau 8

De Vlor gaat akkoord met de wijze waarop de doctoraten hier ingeschaald zijn.

---

[6] Decreet van 30 april 2009 betreffende het secundair na secundair onderwijs en het hoger beroepsonderwijs, (B.S. 20/07/2009), Artikel 17 §2

4.10 Niveau 9

Niveau 9 van de ISCED-classificatie is een restcategorie waarin landen hun opleidingen kunnen plaatsen die zij niet kunnen inschalen in de andere niveaus. De Vlor vindt dat zo weinig mogelijk Vlaamse opleidingen hierin mogen terechtkomen omwille van de internationale erkenning en vergelijkbaarheid.

De raad vindt dat het onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers (OKAN) niet thuis hoort in deze restcategorie. Op basis van de ontwikkelingsdoelen voor OKAN kan het onthaalonderwijs ingeschaald worden in niveau 2 bij de opleidingen die niet volstaan om het niveau te behalen.

Ook opleidingsvorm 1 van het buitengewoon secundair onderwijs kan volgens de Vlor op basis van de ontwikkelingsdoelen voor deze opleidingsvorm ingeschaald worden in niveau 2 bij de opleidingen die niet volstaan om het niveau te behalen.

De voorbereidingsprogramma's en schakelprogramma's hoger onderwijs horen volgens de Vlor evenmin thuis in deze restcategorie. De Vlor stelt voor om deze programma's in te schalen bij niveau 6. Er stelt zich dan wel een probleem van duur. Voorbereidingsprogramma's en schakelprogramma's hoger onderwijs horen thuis in niveau 6 omdat ze één van de mogelijke toegangen zijn tot niveau 7 en alleen toegankelijk zijn voor lerenden die al over een bachelordiploma beschikken. Bovendien moeten zij op het einde van het programma allemaal een bachelorproef doen.

De opleidingen vreemde talen en NT2 onderbrengen in deze restcategorie, is volgens de Vlor problematisch. Als deze opleidingen in de restcategorie blijven, dan moet er bij het secundair volwassenenonderwijs op de andere plaatsen in de classificatie een verduidelijking komen: 'met uitzondering van vreemde talen en NT2.' De Vlor pleit echter om deze opleidingen uit de restcategorie te halen en in te schalen op dezelfde niveaus als het secundair volwassenenonderwijs. Dit is conform het decreet volwassenenonderwijs.[7]

De Vlor vraagt om de postgraduaten in te schalen als formeel conform het structuurdecreet,[8] maar ze toch in niveau 9 te laten staan omwille van de diverse toelatingsvoorwaarden.

Mia Douterlungne
administrateur-generaal

Ann Demeulemeester
voorzitter

[7] Decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs. B.S.31/08/2007, Art. 5, 6 en 7
[8] Decreet van 4 april 2003 betreffend de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, B.S. 14/08/2003

Vlaamse Onderwijsraad - Kunstlaan 6, bus 6 - B-1210 Brussel - info@vlor.be - www.vlor.be